

Europejski Zielony Ład
Gotowość Gminy Leśna
do nowej perspektywy finansowania UE
2021-2027

Urząd Miejski w Leśnej

Referat Rozwoju i Ochrony Środowiska

Leśna, styczeń 2022 r.

Wprowadzenie

Jednym z celów istnienia Unii Europejskiej jest ochrona środowiska i klimatu. Środowisko można chronić na wiele sposobów, np. poprzez wprowadzenie zakazów jego zanieczyszczania, pobudzanie ekologicznych inwestycji czy wprowadzanie obowiązków dla przedsiębiorców.

Unia Europejska od lat jest jednym z liderów ochrony środowiska, ale teraz postanowiła jeszcze bardziej rygorystycznie chronić środowiska i klimat. W tym celu Komisja Europejska ogłosiła komunikat znany jako Europejski Zielony Ład.

Europejski Zielony Ład to nowa strategia na rzecz wzrostu, której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych. Jej celem jest również ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem.

Poszczególne elementy ww. strategii można pogrupować w dziewięć grup tematycznych, tj.:

1. bardziej ambitne cele klimatyczne UE, w szczególności na lata 2030 i 2050,
2. dostarczanie czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii,
3. gospodarkę o obiegu zamkniętym,
4. zrównoważoną i inteligentną mobilność,
5. ekologiczne rolnictwo,
6. ochronę i odbudowę ekosystemów i bioróżnorodności,
7. ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
8. uwzględnianie kwestii zrównoważonego rozwoju we wszystkich obszarach polityki UE,
9. rolę UE jako światowego lidera w zakresie ochrony klimatu i środowiska.

W poniższym materiale przedstawiono informacje o dokumentach jakimi Gmina dysponuje oraz jakie dokumenty powinna jeszcze posiadać, aby skutecznie występować o środki finansowe w nadchodzącej perspektywie finansowej.

I. Posiadane dokumenty

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP) Gminy Leśna

Przyjęte uchwałą NR XLVII/329/2014 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna.

Głównym celem funkcjonowania studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, która uwzględnia jej uwarunkowania rozwojowe wynikające między innymi z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania, uzbrojenia terenu oraz stanu ładu przestrzennego,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych, również tych podziemnych, oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, bezpieczeństwa i mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych oraz udokumentowanych złóż kopalin,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Studium określa wszystkie kluczowe zasady związane z zagospodarowaniem przestrzennym w gminie. To ono stanowi podstawę do dalszych zamierzeń JST na swoim terenie. Założenia studium powinny zostać uwzględnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dlatego wprowadzenie w studium określonego zapisu skutkować będzie bezpośrednio na treść MPZP warunkując rodzaj inwestycji możliwej do

zlokalizowania na określonej nieruchomości/obszarze. Przykładowe inwestycje w gminie Leśna, które nie mogą zostać zrealizowane bez właściwych zapisów w SUIKZP:

- Farma fotowoltaiczna (np. na obecnej działce rolnej)
- Budowa mieszkań / ośrodków wypoczynkowych (np. na obecnej działce rolnej)
- Kopalnia
- Plac zabaw, pump track w miejscu gdzie studium przewiduje zielenie nieurządzoną lub zabudowę mieszkaniową, czy przemysłową

Studium określa też jakich rodzajów inwestycji nie można przeprowadzać w całej gminie lub na określonych obszarach (wysokie wymagania z zakresu ochrony krajobrazu, zakazujące określonych typów inwestycji jak farmy energii wiatrowej, zabudowa wielopiętrowa itp)

Dlatego przygotowanie SUIKZP, powinno uwzględniać szeroki udział społeczności lokalnej, analizę sołeckich strategii rozwoju, wnioski od inwestorów prywatnych, własne pomysły gminy na rozwój w ujęciu strategicznym - co najmniej 10-15 lat.

Wnioski - rekomendacje

- Procedura opracowania i wdrożenia dokumentu jest czasochłonna. Wdrożenie aktualnego SUIKZP, przyjętego w 2014 roku trwało 2 lata (od przyjęcia uchwały w sprawie przystąpienia do zmiany studium do przyjęcia gotowego SUIKZP). Pomimo czasochłonnego procesu opracowania tego dokumentu warto obserwować zachodzące w gminie zmiany i odpowiednio wcześniej decydować o przystąpieniu do kolejnej zmiany studium. Pomiędzy poprzednimi zmianami minęło 6 lat. Obecne studium, z niewielkimi zmianami, obowiązuje już niemal 8 lat. Z uwagi na zakres opracowania obejmujący całą gminę oraz charakter tego dokumentu, w zestawieniu z szybko następującymi w ostatniej dekadzie zmianami w otoczeniu społecznym, gospodarczym i politycznym (Zielony Ład UE, Polski Nowy Ład, rozwój energii odnawialnych, transformacja energetyczna „worka turoszowskiego”, zmiany wywołane przez pandemię COVID itd), konieczne jest przystąpienie do aktualizacji tego dokumentu.

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Leśna

Przyjęty uchwałą NR XIV/89/2015 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 30 października 2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Leśna.

MPZP jest aktem prawa miejscowego przyjmowanym w formie uchwały rady gminy, określającym przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także

rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Składa się z części tekstowej oraz graficznej.

Plan miejscowy ustanawia przepisy powszechnie obowiązujące na danym terenie, będące podstawą wydawania decyzji administracyjnych, m.in. budowlanych. MPZP obowiązuje tylko w granicach administracyjnych danej gminy, ale może tylko część jej obszaru. Plan nie może naruszać ustaleń SUIKZP, czyli szczegółowe ustalenia planu, muszą być oparte na ogólnych zapisach studium.

Wnioski - rekomendacje

- Jeśli przeprowadzona zostanie aktualizacja studium, konieczna będzie również aktualizacja MPZP. Podjęcie aktualizacji MPZP jest oczekiwane przez wielu inwestorów/właścicieli działek, jest też niezbędne dla poprawienia istotnych błędów, które zawiera obecnie obowiązujący MPZP. Część z nich została poprawiona uchwałami o zmianie MPZP przyjętymi przez Radę Miejską w 2021 roku, jednak pozostaje wiele miejsc, gdzie trzeba poprawić plan miejscowy, ponieważ utrudnia on lub całkowicie uniemożliwia wiele działań, w tym m.in. inicjatywy zapisane w sołeckich strategiach rozwoju.

3. Strategia rozwoju Gminy Leśna na lata 2014-2025

Opracowana w 2014 roku, przyjęta uchwałą NR L/359/2014 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Leśna na lata 2014-2025 - uwzględniająca m.in. Strategię Rozwoju Kraju 2020, Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.

Strategia Rozwoju to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju Gminy i przyjmujący takie kierunki oraz priorytety działania, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

Ustalenia zawarte w „Strategii Rozwoju Gminy Leśna na lata 2014-2025” powinny stanowić podstawę do prowadzenia przez władze Gminy długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wokół jej ustaleń muszą koncentrować się działania władz samorządowych zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców Gminy oraz tworzenia sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju.

4. Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Leśna na lata 2014-2025

Opracowana w 2020 roku, przyjęta uchwałą NR XXV/173/2020 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Leśna na lata 2014-2025 (z perspektywą do roku 2029).

Aktualizacja strategii Rozwoju Gminy Leśna 2014-2025 jest dokumentem wyznaczającym strategiczne cele i kluczowe kierunki działań oraz przewidywane instrumenty ich realizacji w rozwoju Gminy Leśna w najbliższej dekadzie.

Aktualizacja ta jest reakcją na zmiany jakie zaszły w Gminie od czasu uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Leśna na lata 2014-2025 w 2014 roku.

Dzięki opracowaniu tego dokumentu Gmina posiada realną podstawę programową dla wdrażania zadań współfinansowanych z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz innych programów w perspektywie 2021-2027.

Załącznikami do Aktualizacji Strategii są:

- Program zaopatrzenia w wodę i odbiór nieczystości płynnych dla Gminy Leśna na lata 2020-2025,
- Założenia do planu adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Leśna.

Nowe wymagania dotyczące strategii rozwoju gmin

13 listopada 2020 r. weszły w życie przepisy wprowadzone ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw.

Zmiany objęły ponad 20 aktów prawnych, w tym kilka bezpośrednio wiążących się z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym znalazła się - po raz pierwszy w ustawodawstwie krajowym - podstawa prawna dla strategii rozwoju gminy, a także znalazły się szczegółowe regulacje dotyczące sporządzania tego dokumentu. Dotyczą one procedury opracowania strategii, m.in.:

- wymagana jest uchwała rady gminy, określająca szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb jej konsultacji,
- wymogi w zakresie konsultowania projektu strategii z sąsiednimi gminami i ich związkami oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- wymogi w zakresie opiniowania przez zarząd województwa w zakresie zgodności z zasadami regionalnej polityki przestrzennej określonej w strategii rozwoju województwa,

- konieczność przeprowadzenia ewaluacji ex ante.

Nowelizacja zdefiniowała ponadto wytyczne merytoryczne, w tym nowe obligatoryjne rozdziały dla strategii, m.in.:

- model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa oraz fakultatywnie obszary strategicznej interwencji dla gminy,
- ramy finansowe strategii.

Do tej pory strategie gminne były opracowywane zgodnie z ogólnie przyjętymi standardami oraz przy zachowaniu spójności z wytycznymi dokumentów nadrzędnych.

Obecnie jednostki samorządu terytorialnego mogą przygotowywać strategie, które będą instrumentami pozyskiwania środków zewnętrznych, a jednocześnie pełnoprawnymi strategiami rozwoju, stanowiącymi element zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem kraju.

Dokumenty uchwalone przez gminy przed wejściem w życie znowelizowanych przepisów nie stają się automatycznie strategiami rozwoju gmin w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. By były dokumentami strategicznymi zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem kraju, powinny zostać dostosowane do wymogów ustawowych i przyjęte przez odpowiedni organ. Dostosowanie może być zrealizowane albo przez ich aktualizację, albo w procesie przygotowania strategii od początku - w obu przypadkach zgodnie z procedurą ustawową.

Równocześnie należy przyjąć, że część treści zawartych w uchwalonym wcześniej dokumencie będzie mogła zostać wykorzystana w nowej strategii rozwoju. To powinno uprościć prace, nie narażając jednocześnie gminy na poniesienie nadmiernych kosztów oraz na stratę czasu.

Gmina ma możliwość opracowania strategii bez uwzględniania nowych przepisów, powołując się jedynie na wymagania stawiane strategiom terytorialnym - zgodnie z projektem rozporządzenia unijnego, określającego wspólne przepisy dla siedmiu funduszy europejskich, oraz z projektem ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2021-2027. Taki dokument również można traktować jako narzędzie pozyskiwania środków unijnych, jeśli będzie zawierał 4 obowiązkowe elementy:

- określenie obszaru geograficznego, którego dotyczy dana strategia,
- analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru,

- opis zintegrowanego podejścia do stwierdzonych potrzeb rozwojowych i potencjału,
- opis włączenia partnerów w przygotowanie strategii i jej wdrożenie.

Warto zaznaczyć, że nowe regulacje dotyczące strategii rozwoju gminy są spójne z wymaganiami Unii Europejskiej w kontekście ww. elementów strategii terytorialnych. Dzięki temu jednostki samorządu terytorialnego mogą przygotowywać strategie, które jednocześnie będą strategiami rozwoju w rozumieniu uzppr, stanowiącymi element zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem kraju, jak i strategiami terytorialnymi zgodnie z wymogami Unii Europejskiej.

Wnioski - rekomendacje

- Należy rozważyć przystąpienie do nowego opracowania lub ponownej aktualizacji strategii z uwzględnieniem zmienionych przepisów.

5. Program zaopatrzenia w wodę i odbiór nieczystości płynnych dla Gminy Leśna na lata 2020-2025

Dokument ten jest szczegółowym, operacyjnym załącznikiem do „Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Leśna na lata 2014-2025 (z perspektywą do roku 2029)” i obejmuje zadania z zakresu gospodarki wodnokanalizacyjnej.

Celem „Programu...” jest wyznaczenie konkretnych mierzalnych zadań do realizacji, określenie priorytetów, podanie szacunkowych kosztów wykonania oraz wskazanie źródeł ich finansowania.

Zgodnie z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu.

Plan ten obejmuje przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne oraz racjonalizujące zużycie wody i odprowadzanie ścieków w zakresie:

- urządzeń wodociągowych,
- urządzeń kanalizacyjnych.

Wnioski - rekomendacje

- Należy opracować Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych dla Gminy Leśna w miejsce Programu

zaopatrzenia w wodę i odbiór nieczystości płynnych dla Gminy Leśna na lata 2020-2025 stanowiącego załącznik do Aktualizacji strategii.

6. Założenia do planu adaptacji do zmian klimatycznych - Błękitno-Zielona Infrastruktura

Założenia do planu adaptacji do zmian klimatu są narzędziem do realizowania właściwej polityki ochrony środowiska odpowiadającej na zagrożenia i potrzeby wynikające ze skutków zmian klimatu. Realizacja wyznaczonych celów i zadań powinna skutkować ochroną ludzi i środowiska przed skutkami zmian klimatu.

WNIOSKI - rekomendacje

- Plan adaptacji do zmian klimatu obecnie jest dokumentem nieobowiązkowym, jednakże jego opracowanie jako odrębnego dokumentu może przyczynić się do wskazania konkretnego kierunku, w którym Gmina powinna podążać w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. W ramach umowy partnerskiej ZIT AJ przystąpiono do projektu polegającego na "Opracowaniu Planu Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej". Dokument powinien zostać opracowany najpóźniej do końca grudnia 2023 roku.

7. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Leśna

Opracowany w 2015 roku - przyjęty uchwałą NR XII/70/2015 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 30 września 2015 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Leśna - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Leśna jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Leśna jest dokumentem umożliwiającym ubieganie się o przyznanie środków pomocowych z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020 na realizację projektów inwestycyjnych dotyczących wymiany pieców grzewczych dla odbiorców indywidualnych, oświetlenia ulicznego, termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz transportu niskoemisyjnego.

Wyżej wymieniona uchwała została zmieniona uchwałą NR XXXII/219/2021 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/167/2016 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia do

realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Leśna - dzięki tej zmianie okres obowiązywania Planu wydłużono na rok 2021.

Wnioski - rekomendacje

W dokumencie „*Założenia do umowy partnerstwa na lata 2021-2027*“, wydanym w lipcu 2019 r. przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju wskazano, że poziom wydatków planowanych na cele środowiskowe oraz klimatyczne ma osiągnąć pułap 25% środków budżetu Unii Europejskiej dedykowanych działaniom środowiskowym i klimatycznym.

Dodatkowo Komisja Europejska określiła ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030. Wyznaczone zostały ponownie trzy główne cele:

- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40%;
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych o minimum 32%;
- zwiększenie efektywności energetycznej o nie mniej niż 32,5%.

Jeszcze bardziej ambitne cele prezentowane są w zakresie długoterminowej strategii do roku 2050, wg której dobrze prosperująca, nowoczesna i konkurencyjna gospodarka ma być neutralna dla klimatu.

Aby Gmina realizowała te cele musi czerpać środki z nadchodzącej perspektywy finansowej. Aby móc je pozyskiwać konieczne jest zaktualizowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

8. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Leśna na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku

Opracowany w 2017 roku, przyjęty uchwałą NR XLI/260/2017 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Leśna na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku.

Program opracowany został uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Program uwzględnia w szczególności: cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia założonych celów.

Wnioski - rekomendacje

- Obowiązek opracowania Programu Ochrony Środowiska wynika wprost z przepisów ustawy Prawo Ochrony Środowiska.
- Konieczne jest opracowanie nowego dokumentu oraz sporządzenie raportu z wykonania poprzedniego.

9. Założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Leśna

Opracowane w 2015 roku - przyjęte uchwałą NR XVII/129/2016 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie uchwalenia Założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Leśna.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo Energetyczne do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe należy m.in. planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy, planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących na terenie gminy. Ustawa ta nakłada na gminę obowiązek opracowania projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz ich aktualizację. Zakres projektu założeń wynika z ww. ustawy i obejmuje:

- ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
- zakres współpracy z innymi gminami.

Wnioski - rekomendacje

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe sporządzany jest co najmniej na okres 15 lat. Jednakże co 3 lata powinien być aktualizowany. Wobec tego konieczne jest przeprowadzenie aktualizacji projektu założeń.

10. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Leśna

Opracowany w 2011 roku - przyjęty uchwałą NR XVI/106/2011 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 29 listopada 2011 roku w sprawie uchwalenia gminnego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Leśna”.

Opracowanie tego dokumentu związane było z realizacją zapisów zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Celem opracowania Gminnego Planu Usuwania Azbestu było zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy do końca 2032 roku.

Wnioski- rekomendacje

- Opracowanie Programu związane jest z realizacją zapisów zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (przyjętego uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.), w którym wskazano, iż do zadań samorządu gminnego należy przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.
- Od momentu opracowania Programu aktualizowany był jedynie jego załącznik - zestawienie tabelaryczne nieruchomości na których znajdują się wyroby azbestowe. Wieloletnie doświadczenie pokazuje, że w inwentaryzacji sporządzonej w latach 2010/2011 nie zostały uwzględnione wszystkie obiekty. Brakuje też wiedzy o azbecie usuwanym przez właścicieli nieruchomości bez wsparcia środkami pozyskiwanymi przez gminę. Półmetek obowiązywania programu jest dobrym momentem na jego ewaluację i ponowne sporządzenie inwentaryzacji.

11. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Leśna na lata 2016 - 2023

Opracowany w 2016 roku - przyjęty uchwałą NR XXIV/165/2016 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 5 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Leśna na lata 2016 - 2023".

Program Rewitalizacji jest oficjalnym dokumentem umożliwiającym podmiotom lokalnym oraz samorządowi ubieganie się o fundusze unijne na realizację działań rewitalizacyjnych. Dzięki niemu Gmina ma szansę na pozyskanie środków finansowych na inwestycje związane z rewitalizacją budynków, obiektów i przestrzeni zdegradowanych. Również organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe, zarządcy nieruchomości

dzięki Programowi mogą starać się o dofinansowanie kosztów kwalifikowanych na realizację poszczególnych projektów inwestycyjnych.

Celem rewitalizacji jest umożliwienie tworzenia w obrębie obszarów zdegradowanych warunków lokalowych i infrastrukturalnych, np. do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, w tym działalności kulturalnej i edukacyjnej, zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Wnioski - rekomendacje

- Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana programu dla Leśnej byłaby wskazana. Rekomendacje zostaną wypracowane po dokonaniu oceny stanu realizacji obowiązującego programu.
- W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

12. Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Leśna na lata 2022-2026

Opracowany w 2021 roku - przyjęty uchwałą nr XLIV/286/2021 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Leśna na lata 2022-2026”.

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy opracowywany jest na co najmniej 5 kolejnych lat i powinien obejmować w szczególności:

- prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne,

- analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata,
- planowaną sprzedaż lokali w kolejnych latach,
- zasady polityki czynszowej,
- sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasoby gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach,
- źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej,
- wysokość wydatków w kolejnych latach,
- opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania mieszkaniowego zasobu gminy.

Pomimo faktu, że nie jest to dokument bezpośrednio wymagany w naborach na pozyskanie środków zewnętrznych, to jego strategiczny charakter przekładać się może na realizację zapisów zawartych w innych dokumentach wymienionych w tym materiale.

13. Program opieki Nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Leśna 2018-2021

Opracowany w 2017 roku - przyjęty uchwałą NR XLII/271/2017 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Leśna na lata 2018-2021.

Program Opieki nad Zabytkami ma charakter strategiczny oraz planistyczny. Definiuje politykę postępowania wobec zachowanych zasobów kulturowych zlokalizowanych na terenie Gminy Leśna oraz określa ich racjonalny sposób zagospodarowania. Ideą wiodącą Programu jest wykorzystanie dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego jako potencjału generującego lepszą jakość życia jej mieszkańców.

Wnioski - rekomendacje

- Dokument w trakcie aktualizacji. Planowany do przyjęcia na początku roku 2022.

14. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Leśna na lata 2015-2025

Opracowana w 2015 roku - przyjęta uchwałą NR IX/51/2015 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Leśna na lata 2015- 2025”.

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej opracowanie i realizowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obowiązkowe. Strategia ta uwzględnia

programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, i inne, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Realizacja celów zawartych w strategii przekładać się powinna bezpośrednio na jakość życia mieszkańców gminy.

Ustawa o pomocy społecznej nie narzuca terminu obowiązywania strategii. Ewaluacja strategii odbywa się m.in. poprzez opracowywaną corocznie do dnia 30 kwietnia ocenę zasobów pomocy społecznej.

Wnioski - rekomendacje

- Dokument nie był omawiany i poddawany ewaluacji od dnia przyjęcia. Ocena jego realizacji zostanie włączona do corocznego Raportu o stanie gminy a rekomendacje przedstawione w ramach corocznego cyklu oceny dokumentów o charakterze strategicznym. Nie jest wykluczone, że niezbędne będzie sporządzenie nowej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych.

II. Dokumenty, które powinniśmy jeszcze posiadać

15. Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków

W celu realizacji zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, organ wykonawczy Gminy zobowiązany jest do utworzenia i prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Prowadzenie takiej ewidencji ułatwi opracowanie planu rozwoju sieci kanalizacyjnej, kontrolę wywozu nieczystości płynnych i ich częstotliwości.

Wnioski - rekomendacje

- Obecnie prowadzona ewidencja wymaga weryfikacji i aktualizacji.

16. Program Ograniczania Niskiej Emisji

Podstawowym celem Programu Ograniczania Niskiej Emisji jest systemowe ograniczenie emisji substancji szkodliwych do atmosfery dzięki kompleksowej likwidacji istniejących, nieefektywnych źródeł ciepła. Cel ten osiąga się poprzez wprowadzanie energooszczędnych, ekologicznych urządzeń grzewczych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Wnioski - rekomendacje

- Program Ograniczania Niskiej Emisji jest dokumentem nieobowiązkowym, jednakże jego posiadanie może ułatwić i usprawnić realizację działań przeciwdziałających niskiej emisji.

17. Audyty Energetyczne

Audyt energetyczny to dokument zawierający analizę techniczno-ekonomiczną ulepszenia budynku. Wskazuje zakres oraz parametry techniczne i ekonomiczne przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, mającego na celu zmniejszenie kosztów ogrzewania budynku, uzyskania ciepłej wody użytkowej, czy wentylacji i klimatyzacji.

Wnioski - rekomendacje

- W momencie istotnego wzrostu kosztów energii i paliw przeprowadzenie audytów może być rozwiązaniem przynoszącym w dłuższej perspektywie czasu znaczne korzyści finansowe.

18. Strategia rozwoju elektromobilności

Strategia Rozwoju Elektromobilności to dokument, który nakreśla zakres działań, jakie powinno się podjąć, aby rozwijać politykę elektromobilności oraz wyznaczać kierunki i rozwiązania z zakresu SMART CITY.

Zadania wskazane do realizacji w dokumencie są dobrowolne i nie stanowią planu obligatoryjnego do osiągnięcia. Realizacja zadań to kolejny krok w kierunku na drodze do przeciwdziałania zmianom klimatycznym m.in. poprzez zmniejszenie emisji dwutlenku węgla oraz zmniejszenie emisji innych gazów cieplarnianych.

Wnioski - rekomendacje

Przyjęcie dokumentu może ułatwić pozyskiwanie środków na tworzenie parkingów i miejsc ładowania pojazdów elektrycznych, zakupu pojazdów komunalnych z napędem elektrycznym itp.

19. Audyty dostępności

Audyt jest wymagany we wszystkich placówkach świadczących usługi publiczne (urzędy, szkoły, ośrodki zdrowia, miejsca kultury). Obowiązek prawny w zakresie dostosowania placówki reguluje Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Audyt dostępności jest dokumentem niezbędnym m.in. w naborze wniosków o udzielenie pożyczki z Funduszu Dostępności na realizację przedsięwzięć zapewniających lub poprawiających dostępność wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków zamieszkania zbiorowego. Audyt dostępności jest to analiza określająca zakres inwestycji zwiększającej dostępność budynków dla osób o szczególnych potrzebach.

Wnioski - rekomendacje

- W grudniu 2021 r. nieodpłatnie pozyskano audyty dostępności dla Urzędu Miejskiego w Leśnej. Podobne audyty powinny sporządzić wszystkie jednostki organizacyjne gminy.

20. Aglomeracja ściekowa

Aglomeracja ściekowa, wyznaczana zgodnie z przepisami ustawy prawo wodne oraz rozporządzeniem w sprawie sposobu wyznaczania obszarów i granic aglomeracji, oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych lub do końcowego punktu zrzutu.

Uogólniając, obszar ten powinien zostać wyznaczony gdy osiągnięty lub przekroczony jest tzw. Wskaźnik koncentracji. Wskaźnik koncentracji to stosunek liczby stałych mieszkańców aglomeracji i osób czasowo przebywających w aglomeracji do długości sieci kanalizacyjnej. Wskaźnik ten nie może być mniejszy od 120 mieszkańców na 1 km planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się niższy wskaźnik - 90 mieszkańców).

Wnioski - rekomendacje

- Dokument w opracowaniu. Planowany do przyjęcia w I kwartale 2022 roku.

Dokumentacje projektowe mające znaczenie dla realizacji strategii rozwoju gminy.

Lp.	Nazwa dokumentacji	Kosztorysowa wartość robót budowlanych (brutto złotych)	Uwagi	Cel strategiczny	Spodziewane źródło finansowania
1	Modernizacja stadionu sportowego w Leśnej wraz z remontem budynku zaplecza	2,076.472,06	Dokumentacja posiadana Kosztorys z 2017 r.	Centrum Turystyki Sportowej	Nowy Ład
2	Budowa sieci wodociągowej do budynku przy ul. Baworowo 97, 98, 98a oraz 99 w Leśnej	513.285,48	Dokumentacja posiadana	Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Leśna wraz z infrastrukturą z zakresu retencjonowania i gospodarowania wodami opadowymi	Nowy Ład
3	Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Miłoszowie	1.541.053,22	Dokumentacja w opracowaniu		PROW
4	Modernizacja urządzeń wodociągowych przy ul. Stromej w Leśnej		Dokumentacja w opracowaniu		Nowy Ład
5	Modernizacja ujęcia wody dla miejscowości Leśna, Smolnik oraz Miłoszów		Dokumentacja w opracowaniu		Nowy Ład/PROW
6	Budowa sieci wodociągowej w Pobiednej		Dokumentacja w opracowaniu		Nowy Ład/PGR
7	Budowa sieci wodociągowej w Smolniku		Dokumentacja w opracowaniu		Nowy Ład
8	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Poobiedniej		Dokumentacja w opracowaniu		Nowy Ład/PROW
9	Opracowanie dokumentacji na modernizację byłego dworca PKP w Leśnej	6.196.674,96		Rewitalizacja dworca PKP w Leśnej na cele	Nowy Ład

				CPL	
--	--	--	--	-----	--

Podsumowanie

Nazwa dokumentu	Stan	Waga / priorytet	Wykonanie	Okres trwałości	Planowana data wykonania/aktualizacji	Orientacyjny koszt	Możliwość pozyskania dotacji/źródło
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Aktualny / wymaga aktualizacji	Niezbędny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	2023-2024	200.000,00	Nie / budżet gminy
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Aktualny / wymaga aktualizacji	Niezbędny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	2024-2025	200.000,00	Nie / budżet gminy
Strategia rozwoju	Aktualny / wymaga aktualizacji	Niezbędny	Zasoby własne	Nie określony w przepisach	2022-2023	Nie dotyczy	Nie / budżet gminy
Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych	Wymaga opracowania	Niezbędny	Zasoby własne	Nie określony w przepisach	2022	Nie dotyczy	Nie / budżet gminy

Plan adaptacji do zmian klimatu	W trakcie opracowywania	Przydatny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	2023	641.072,51 (dotyczy wszystkich członków ZIT AJ)	EOG + budżet państwa
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	Wymaga aktualizacji	Przydatny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	2022	50.000,00	Tak / NFOŚiGW
Program Ochrony Środowiska	Wymaga aktualizacji	Niezbędny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach - ewaluacja co 2 lata	2022	20.000,00	Nie / budżet gminy
Założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Wymaga aktualizacji	Niezbędny	Firma zewnętrzna	15 lat - ewaluacja co 3 lata	2022	15.000,00	Tak / NFOŚiGW
Program usuwania wyrobów zawierających azbest	Aktualny / wymaga aktualizacji	Przydatny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	2022	15.000,00	Tak / Ministerstwo Gospodarki

Lokalny Program Rewitalizacji	Aktualny	Niezbędny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach - ewaluacja co 3 lata	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie / budżet gminy
Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy	Aktualny	Niezbędny	Zasoby własne	Nie określony w przepisach	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie / budżet gminy
Program opieki Nad Zabytkami	W trakcie opracowywania	Niezbędny	Firma zewnętrzna	4 lata	2022	7.500,00	Nie / budżet gminy
Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych	Aktualny	Niezbędny	Zasoby własne	Nie określony w przepisach	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie / budżet gminy
Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Wymaga aktualizacji	Niezbędny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	2022	25.000,00	Nie / budżet gminy

Program Ograniczania Niskiej Emisji	brak	Przydatny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	Nie dotyczy	10.000,00	Nie / budżet gminy
Audyty Energetyczne	Brak	Przydatny	Firma zewnętrzna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	od 3000 zł za budynek	Nie / budżet gminy
Strategia rozwoju elektromobilności	Brak	Przydatny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach	Nie dotyczy	10.000,00	Nie / budżet gminy
Audyty dostępności	Aktualne	Niezbędny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach - ewaluacja co 4 lata	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Tak / EFS
Aglomeracja ściekowa	W trakcie opracowywania	Niezbędny	Firma zewnętrzna	Nie określony w przepisach - weryfikacja co 2 lata	2022	22.000,00	Nie / budżet gminy